EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 4.10.2021.
COM(2021) 624 final

2021/0317 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Finske

{SWD(2021) 284 final}

2021/0317 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Finske

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost[1], a posebno njezin članak 20.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Pandemija bolesti COVID-19 narušila je gospodarstvo Finske. Bruto domaći proizvod po stanovniku (BDP po stanovniku) Finske u 2019. iznosio je 139 % prosjeka Unije. Prema Komisijinoj ljetnoj prognozi 2021. realni BDP Finske u 2020. pao je za 2,8 % i očekuje se da će se u 2020. i 2021. kumulativno smanjiti za 0,1 %. Dugotrajni aspekti s učinkom na srednjoročne gospodarske rezultate uključuju spor rast produktivnosti, velike potrebe za ulaganjima u zelenu tranziciju te istraživanja i razvoj, rastući dug kućanstava te uspješnost sustava socijalne i zdravstvene skrbi.

(2) Vijeće je 9. srpnja 2019. i 20. srpnja 2020. Finskoj uputilo preporuke u kontekstu europskog semestra. Konkretno, Vijeće je Finskoj preporučilo da poboljša troškovnu učinkovitost i osigura jednak pristup uslugama socijalne i zdravstvene skrbi, riješi nedostatak radne snage u zdravstvu, poveća poticaje za rad, poboljša vještine i aktivno uključivanje, pruži podršku zapošljavanju i poboljša aktivne politike tržišta rada, usmjeri investicijsku politiku na istraživanje i razvoj, zelenu i digitalnu tranziciju, pojača praćenje zaduživanja kućanstava i osigura učinkovit nadzor i provedbu okvira za sprečavanje pranja novca. Nakon što je ocijenila napredak u provedbi tih preporuka za Finsku u trenutku dostave plana za oporavak i otpornost, Komisija je zaključila da su preporuke da se u skladu s općom klauzulom o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu poduzmu sve potrebne mjere za djelotvoran odgovor na pandemiju, održavanje gospodarstva i potporu oporavku koji će uslijediti u potpunosti provedene. Postignut je znatan napredak u pogledu preporuke za poduzimanje mjera kojima se realnom gospodarstvu osigurava likvidnost, prvenstveno malim i srednjim poduzećima.

(3) Vijeće je u preporuci o ekonomskoj politici europodručja državama članicama europodručja preporučilo da i u okviru svojih planova za oporavak i otpornost poduzmu mjere kojima se, među ostalim, osigurava usmjerenost politika na potporu oporavku i dodatno jača konvergencija, otpornost te održiv i uključiv rast. Vijeće je

[1] SL L 57, 18.2.2021., str. 17.–75.

preporučilo i da se jačaju nacionalni institucionalni okviri država članica europodručja, osigura makrofinancijska stabilnost, dovrši ekonomska i monetarna unija i jača međunarodna uloga eura.

(4) Finska je 27. svibnja 2021. u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241 Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost. Plan je dostavljen nakon postupka savjetovanja, provedenog u skladu s nacionalnim pravnim okvirom, s lokalnim i regionalnim vlastima, socijalnim partnerima, organizacijama civilnog društva, organizacijama mladih i drugim relevantnim dionicima. Nacionalna odgovornost za planove za oporavak i otpornost temelj je njihove uspješne provedbe i dugoročnog učinka na nacionalnoj razini te vjerodostojnosti na europskoj razini. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. toj uredbi.

(5) Planovima za oporavak i otpornost trebali bi se nastojati ostvariti opći ciljevi Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 („Mehanizam”) i Instrumenta Europske unije za oporavak uspostavljenog Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094[2] radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19. Planovi bi trebali promicati ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju Unije doprinoseći šest stupova iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/241.

(6) Provedba planova za oporavak i otpornost država članica bit će koordinirani napor u smislu ulaganja i reformi u cijeloj Uniji. Koordiniranom i istodobnom provedbom te realizacijom prekograničnih i višedržavnih projekata te će se reforme i ulaganja međusobno jačati i stvoriti pozitivan učinak prelijevanja u cijeloj Uniji. Stoga će otprilike jedna trećina učinka Mehanizma za oporavak i otpornost na gospodarski rast i otvaranje radnih mjesta u državama članicama proizaći iz prelijevanja iz drugih država članica.

Uravnotežen odgovor kojim se doprinosi šest stupova

(7) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (a) i kriterijem 2.1. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri (ocjena A) predstavlja sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ekonomsku i socijalnu situaciju i time primjereno doprinosi šest stupova iz članka 3. te uredbe, uzimajući u obzir specifične izazove i dodijeljena financijska sredstva dotične države članice.

(8) Plan sadržava mjere kojima se doprinosi svih šest stupova, a znatan broj komponenata plana utječe na više stupova. Time se omogućuje sveobuhvatan i koherentan pristup svakom stupu. Osim toga, s obzirom na specifične izazove Finske, poseban naglasak na zelenu tranziciju te pametan, održiv i uključiv rast, zajedno s ukupnim ponderiranjem među stupovima, plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri pruža sveobuhvatan i uravnotežen odgovor na ekonomsku i socijalnu situaciju.

(9) Kad je riječ o stupu zelene tranzicije, znatan broj mjera iz plana pridonosi cilju da Finska do 2035. postane ugljično neutralna. Posebno se to odnosi na reforme i ulaganja kojima se povećava udio obnovljivih izvora energije u kombinaciji izvora

[2] Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433I, 22.12.2020., str. 23.).

energije, potiče dekarbonizacija industrije, smanjuju emisije privatnih i javnih zgrada i promiče prijevoz s niskim emisijama.

(10) Kad je riječ o promicanju pametnog, održivog i uključivog rasta, u planu za oporavak i otpornost predviđene su mjere za povećanje zaposlenosti, privlačenje stranih kadrova i povećanje produktivnosti. Kako bi se ublažili nepovoljni šokovi i bolje odgovorilo na krizu, plan sadržava mjere za rješavanje dugotrajnih problema povezanih s troškovnom učinkovitosti i osiguravanjem jednakog pristupa sustavu socijalne i zdravstvene skrbi. Planom je temeljito obuhvaćen stup digitalne transformacije u njegovim različitim aspektima, a nekoliko je komponenti izravno ili neizravno usmjereno na digitalnu transformaciju. Iako je Finska svjetski predvodnik u digitalnom području, očekuje se da će se planom riješiti preostali nedostaci u digitalnoj infrastrukturi poboljšanjem i proširenjem širokopojasnih mreža velike brzine. Osim toga, očekuje se da će se reformama i ulaganjima pružiti potpora digitalizaciji privatnog i javnog sektora, među ostalim u području socijalne i zdravstvene skrbi, poboljšati digitalne vještine, potaknuti istraživanje i razvoj u području digitalnih tehnologija, pružiti potpora razvoju kibersigurnosti i informacijske sigurnosti, i ulaganjima u digitalizaciju željezničkih usluga.

(11) Očekuje se da će plan pridonijeti koheziji i konvergenciji smanjivanjem postojećih regionalnih razlika povezanih s pružanjem javnih usluga i preostalih nedostataka povezanih sa širokopojasnim pristupom. Kad je riječ o politikama za novu generaciju, reforme i ulaganja usmjereni su na potporu kontinuiranom učenju, među ostalim s pomoću integriranijih digitalnih platformi i internetskih usluga, i povećanjem kapaciteta programa visokoškolskog obrazovanja koje se odnose na sektore pogođene nedostatkom radne snage.

Svladavanje svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u preporukama za Finsku

(12) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) i kriterijem 2.2. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost doprinijeti djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela izazova (ocjena A) utvrđenih u relevantnim preporukama za Finsku, uključujući njihove fiskalne aspekte, ili izazova utvrđenih u drugim relevantnim dokumentima koje je Komisija službeno donijela u kontekstu europskog semestra.

(13) Plan sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno dopunjuju i doprinose djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela ekonomskih i socijalnih izazova navedenih u preporukama koje je Vijeće uputilo Finskoj u okviru europskog semestra u 2019. i 2020., posebno u području vještina, aktivnog uključivanja, integriranih usluga za nezaposlene i neaktivne osobe, istraživanja i inovacija, niskougljičnog gospodarstva i energetske tranzicije te praćenja zaduživanja kućanstava. Reforme i ulaganja u okviru plana za oporavak i otpornost pridonose troškovnoj učinkovitosti i osiguravanju jednakog pristupa uslugama socijalne i zdravstvene skrbi. Osim toga, uključene su mjere za osiguravanje učinkovitog nadzora i provedbu okvira za sprečavanje pranja novca.

(14) Plan sadržava ciljane reforme i ulaganja za potporu zapošljavanju i povećanje stope zaposlenosti poboljšanjem integriranih usluga za nezaposlene i neaktivne osobe te aktivne politike tržišta rada usmjerene posebno na mlade i osobe s djelomičnom radnom sposobnošću. Uključene su mjere za poboljšanje vještina potrebnih na tržištu rada, posebno u kontekstu digitalne i zelene tranzicije, među ostalim i za nedovoljno zastupljene skupine s nedovoljnim vještinama.

(15) Očekuje se da će plan za oporavak i otpornost pridonijeti otpornosti sustava socijalne i zdravstvene skrbi. Očekuje se da će se strukturnom reformom o jamstvu skrbi u okviru reforme socijalne i zdravstvene skrbi te znatnim ulaganjima poboljšati troškovna učinkovitost i osigurati jednak pristup uslugama socijalne i zdravstvene skrbi. Naglasak je uglavnom na promjeni obrazaca pružanja zdravstvene skrbi, pružanju novih, a posebno digitalnih, rješenja, ranom utvrđivanju problema i razvoju lako dostupnih usluga socijalne i zdravstvene skrbi. To je povezano s mjerama za poboljšanje troškovne učinkovitosti ciljanom digitalizacijom, uključujući bolju dostupnost podataka i odlučivanje na temelju dokaza te upotrebu rješenja u području e-zdravstva. Planom se žele povećati kapaciteti programa visokoškolskog obrazovanja povezani sa sektorima koji su pogođeni nedostatkom radne snage. To će pridonijeti rješavanju nedostatka radnika u zdravstvu u srednjoročnom razdoblju.

(16) Plan za oporavak i otpornost snažno je usmjeren na ulaganja u istraživanje i razvoj, zelenu i digitalnu tranziciju, niskougljično gospodarstvo i energetsku tranziciju te na održivu i učinkovitu infrastrukturu. Programi subvencija usmjereni su na poticanje ulaganja u nove tehnologije čiste energije, promicanje vozila s niskim ili nultim emisijama i dekarbonizaciju industrije. Ciljanim mjerama podupiru se digitalna ulaganja, među ostalim u digitalne infrastrukture, mikroelektroniku, 6G, umjetnu inteligenciju i kvantno računalstvo.

(17) Za preporuke koje se odnose na izravni odgovor fiskalne politike na pandemiju može se smatrati da su izvan opsega nacionalnog plana za oporavak i otpornost Finske, neovisno o tome što je Finska općenito primjereno i dostatno odgovorila na izravnu potrebu za potporom gospodarstvu fiskalnim mjerama u 2020. i 2021., u skladu s općom klauzulom o odstupanju Pakta o stabilnosti i rastu. Osim toga, preporuka o postizanju dostatnog napretka prema ostvarenju srednjoročnog proračunskog cilja u 2020. više nije relevantna zbog isteka odgovarajućeg proračunskog razdoblja i aktivacije opće klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu u ožujku 2020. u kontekstu krize povezane s pandemijom bolesti COVID-19.

Doprinos potencijalu rasta, otvaranju radnih mjesta i ekonomskoj, socijalnoj i institucionalnoj otpornosti

(18) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (c) i kriterijem 2.3. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će plan za oporavak i otpornost snažno (ocjena A) utjecati na jačanje potencijala za rast, otvaranje radnih mjesta i ekonomsku, socijalnu i institucionalnu otpornost Finske, čime se doprinosi provedbi europskog stupa socijalnih prava, među ostalim i promicanjem politika za djecu i mlade, te na ublažavanje ekonomskih i socijalnih posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19, i time ojačati ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju i konvergenciju u Uniji.

(19) Simulacije službi Komisije pokazuju da bi plan, zajedno s ostalim mjerama Instrumenta Europske unije za oporavak, mogao povećati BDP Finske za 0,4 % do 0,6 % do 2026., ne uključujući mogući pozitivan učinak strukturnih reformi, koji može biti znatan. Plan uključuje znatan broj reformi i ulaganja kojima je svrha promicati pametan i održiv rast u skladu s europskom industrijskom strategijom, poticati zelenu i digitalnu tranziciju i ukloniti posljedice krize i pritom povećati konkurentnost i potencijal rasta Finske. Osim toga, tim bi se mjerama trebao riješiti nedostatak kvalificirane radne snage i strukturna nezaposlenost te pružiti potpora privatnim ulaganjima i rastu malih i srednjih poduzeća. Znatna usmjerenost plana na digitalizaciju trebala bi potaknuti rast produktivnosti i ulaganja u inovacije.

(20) Plan pridonosi provedbi europskog stupa socijalnih prava, uključujući načela rodne ravnopravnosti, jednakih mogućnosti, aktivne potpore zapošljavanju, uključivanju osoba s invaliditetom te obrazovanja, osposobljavanja i cjeloživotnog učenja, kao i drugih inicijativa EU-a, kao što su Program vještina za Europu, vodeća inicijativa EU-a za prekvalifikaciju i usavršavanje, preporuke Vijeća o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju i oblicima usavršavanja te Preporuka o učinkovitoj aktivnoj potpori zapošljavanju (EASE). Plan je u skladu s Jamstvom za mlade. Konkretno, očekuje se da će predviđena potpora integriranim uslugama zapošljavanja, zdravstva, socijalne skrbi i obrazovanja mladih pomoći u sprečavanju socijalne isključenosti mladih i poboljšanju njihovih izgleda za zapošljavanje.

(21) Cilj je plana i smanjiti zaostatke u pružanju usluga skrbi uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 i povećati otpornost socijalnog i zdravstvenog sustava, čime će se ojačati otpornost institucija, smanjiti osjetljivost na šokove i pridonijeti provedbi europskog stupa socijalnih prava.

(22) Očekuje se da će plan pridonijeti koheziji i konvergenciji smanjenjem postojećih regionalnih razlika povezanih s pružanjem usluga. Kohezija će se povećati uglavnom boljom integracijom javnih službi za zapošljavanje, proširenjem integriranih radnih kapaciteta i službi za mentalno zdravlje na nova područja te jačanjem integrirane jedinstvene kontaktne točke za mlade u općinama.

Načelo „ne nanosi bitnu štetu”

(23) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (d) i kriterijem 2.4. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost osigurati da se nijednom mjerom (ocjena A) za provedbu reformi i projekata ulaganja uključenom u plan za oporavak i otpornost ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća[3] (načelo „ne nanosi bitnu štetu”).

(24) Planom za oporavak i otpornost osigurava se da se nijednom reformom i ulaganjem ne nanosi bitna šteta ostvarenju šest okolišnih ciljeva u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, a to su ublažavanje klimatskih promjena, prilagodba klimatskim promjenama, održiva uporabu i zaštita vodnih i morskih resursa, kružno gospodarstvo, sprečavanje i kontrola onečišćenja te zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava. Finska je dostavila obrazloženja u skladu s tehničkim smjernicama Europske komisije o nenanošenju bitne štete (2021/C 58/01) za sve mjere iz njezina plana za oporavak i otpornost. Finska je, gdje je to bilo potrebno, predložila mjere za ublažavanje ili je u izradu mjera uključila posebne elemente kako bi se izbjegla bitna šteta, koje bi trebalo osigurati relevantnim ključnim etapama.

(25) Posebna pozornost posvećena je mjerama čiji je učinak na okolišne ciljeve potrebno pomno nadzirati. Program za oporavak i otpornost Finske uključuje nekoliko opsežnih programa ulaganja čija se usklađenost s načelom nenanošenja bitne štete ne može utvrditi prije faze provedbe. To se posebno odnosi na programe strateške potpore koji obuhvaćaju postrojenja u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama, kao i druge opsežne programe potpore, uključujući ulaganja u energetsku infrastrukturu, potporu hvatanju i uporabi ugljika i vodika te ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije kao

[3] Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

potpora zelenoj tranziciji. Kriteriji prihvatljivosti za buduće pozive na podnošenje prijedloga za projekte trebali bi isključivati štetne aktivnosti i odrediti da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu sa zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu. Provjera usklađenosti ulaganja s načelom nenanošenja bitne štete trebala bi postati obvezujuća u okviru ključne etape povezane s objavom svakog poziva na podnošenje projekata.

Doprinos zelenoj tranziciji i bioraznolikosti

(26) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (e) i kriterijem 2.5. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost sadržava mjere koje u velikoj mjeri (ocjena A) doprinose zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost, ili svladavanju izazova koji iz toga proizlaze. Mjerama za potporu klimatskim cijevima dodijeljeno je 50,1 % ukupnih sredstava iz plana za oporavak i otpornost, izračunato u skladu s metodologijom iz Priloga VI. toj uredbi. U skladu s člankom 17. te uredbe plan za oporavak i otpornost usklađen je s informacijama koje su uključene u Nacionalni energetski i klimatski plan 2021.–2030.

(27) Očekuje se da će se reformama i ulaganjima znatno doprinijeti ostvarenju ciljeva dekarbonizacije i energetske tranzicije Finske, kako su utvrđeni u Nacionalnom energetskom i klimatskom planu do 2030. (NECP do 2030.), te time doprinijeti klimatskim ciljevima Unije. Klimatski cilj podupire se brojnim mjerama iz plana, a većim brojem mjera nastoji se pridonijeti i cilju zaštite okoliša, uključujući biološku raznolikost. Nadalje, neke od mjera koje pridonose ublažavanju klimatskih promjena mogu biti korisne i za očuvanje biološke raznolikosti jer su klimatske promjene jedna od glavnih prijetnji biološkoj raznolikosti. Očekuje se da će provedba tih mjera imati trajan učinak na povećanje bioraznolikosti i zaštitu okoliša, posebno doprinosom zelenoj tranziciji.

(28) Ulaganje u tehnologije za dobivanje energije iz obnovljivih izvora važan je dio mjera kojima se podupiru klimatski ciljevi. Druge važne mjere kojima se podupiru klimatski ili okolišni ciljevi ostvaruju se ulaganjima u dekarbonizaciju industrije, smanjenjem emisija fonda zgrada, smanjenjem emisija u prometnom sektoru te povećanjem stopa recikliranja i ponovne uporabe. U plan je uključen i paket ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije kao potpora zelenoj tranziciji.

Doprinos digitalnoj tranziciji

(29) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (f) i kriterijem 2.6. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost sadržava mjere kojima se u velikoj mjeri doprinosi (ocjena A) digitalnoj tranziciji ili svladavanju izazova koji iz nje proizlaze. Mjerama za potporu digitalnim cijevima dodijeljeno je 27,0 % ukupnih sredstava iz plana za oporavak i otpornost, izračunato u skladu s metodologijom iz Priloga VI. toj uredbi.

(30) Mjerama iz plana pridonosi se rješavanju izazova s kojima se Finska suočava u području digitalne tranzicije. Konkretno, iako je finska digitalna povezivost sveukupno vrlo napredna, u ruralnim područjima nedostaje digitalna infrastruktura. Potpora brzoj širokopojasnoj povezivosti trebala bi pridonijeti poboljšanju pristupa brzim vezama u rijetko naseljenim područjima, uz poboljšanje produktivnosti i održavanje gospodarske aktivnosti u tim regijama. Kako bi se riješio problem nedostatka kvalificiranih radnika u sektoru informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT), unatoč općenito visokoj razini digitalnih vještina finskih građana,

plan sadržava mjere za povećanje kapaciteta studijskih programa u područjima relevantnima za sektor IKT-a i za reformu okvira kontinuiranog učenja, kao i za bolje promicanje digitalnih vještina.

(31) Očekuje se da će reforme i ulaganja u planu pridonijeti digitalnoj tranziciji Finske u mnogim područjima podupiranjem digitalizacije poduzeća, posebno MSP-ova, te javnog sektora, poticanjem kibersigurnosti i informacijske sigurnosti te potporom istraživanjima i inovacijama u ključnim tehnologijama, uključujući poluvodiče, umjetnu inteligenciju i 6G. Digitalizacija se u planu razmatra i kao međusektorska tema – digitalna rješenja dio su drugih mjera za postizanje klimatskih i okolišnih ciljeva, uključujući digitalizaciju prometne i energetske infrastrukture. Snažan naglasak stavlja se i na digitalna rješenja u zdravstvu, od analitike podataka do poboljšane dijagnostike i ulaganja u e-zdravstvo kako bi se osigurao kontinuitet skrbi.

Trajni učinak

(32) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (g) i kriterijem 2.7. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri (ocjena A) trajno utjecati na Finsku.

(33) Očekuje se da će provedba mjera iz plana dovesti do strukturnih promjena u javnoj upravi i time se poboljšati njezina učinkovitost i djelotvornost. Očekuje se da će reforma oporezivanja energije pridonijeti strukturnoj ekologizaciji porezne politike u Finskoj. Reforme aktivnih politika tržišta rada, u skladu s nordijskim modelom službi za zapošljavanje, trebale bi doprinijeti povećanju ponude radne snage i povećanju zapošljivosti tražitelja zaposlenja i nedovoljno zastupljenih skupina na tržištu rada. Očekuje se da će reforma usluga socijalne i zdravstvene skrbi dugoročno povećati otpornost Finske.

(34) Snažna potpora ulaganjima dio je plana za zelenu tranziciju i trebala bi dodatno potaknuti nova i inovativna niskougljična rješenja za gospodarstvo. Time bi se trebali ubrzati rast novih sektora i stvoriti dodatne prilike za gospodarski rast. Očekuje se da će usmjerenost plana na ulaganja u digitalizaciju u mnogim sektorima dugoročno povećati produktivnost. Trajni učinak plana za oporavak i otpornost može se pojačati i sinergijama između plana i drugih programa, uključujući one koji se financiraju iz fondova kohezijske politike, posebno znatnim naporima usmjerenima na uklanjanje teritorijalnih izazova i promicanjem uravnoteženog razvoja.

Praćenje i provedba

(35) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (h) i kriterijem 2.8. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 aranžmani predloženi u planu za oporavak i otpornost prikladni su (ocjena A) za osiguranje djelotvornog praćenja i provedbe plana za oporavak i otpornost, uključujući predviđeni vremenski raspored, ključne etape i ciljne vrijednosti te povezane pokazatelje.

(36) Za koordinaciju provedbe i praćenja plana odgovorno je Ministarstvo financija Republike Finske. To ministarstvo ima jasno dodijeljene odgovornosti i odgovarajuću strukturu za provedbu plana, praćenje napretka i izvješćivanje.

(37) Ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u finskom planu za oporavak i otpornost su realistične, a predloženi pokazatelji za ključne etape i ciljne vrijednosti relevantni, prihvatljivi i pouzdani. Dovoljno su jasne i sveobuhvatne za praćenje i provjeru njihova dovršetka. Nadalje, planiranjem redoslijeda ključnih etapa i ciljnih vrijednosti omogućuje se odgovarajuće praćenje napretka u postizanju ciljeva plana i planiranje

plaćanja. Ključne etape i ciljne vrijednosti relevantne su i za mjere koje su već dovršene i koje su prihvatljive za financiranje na temelju članka 17. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241. Postupno ostvarenje tih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti u zadovoljavajućoj mjeri potrebno je da bi se opravdali zahtjevi za plaćanje.

(38) Države članice trebale bi osigurati da se financijska potpora u okviru Mehanizma priopći i potvrdi u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) 2021/241. U okviru Instrumenta za tehničku potporu uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća[4] može se zatražiti tehnička potpora kako bi se državama članicama pomoglo u provedbi njihovih planova za oporavak i otpornost.

Troškovi

(39) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom i. i kriterijem 2.9. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 obrazloženje iznosa procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost koje je u planu dostavila Finska donekle je (ocjena B) razumno i uvjerljivo i u skladu s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjerno očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

(40) Finska je dostavila pojedinačne procjene troškova za sve komponente plana za oporavak i otpornost, a troškove ulaganja i reformi obrazložila je brojnim izvorima. To uključuje prethodne pozive za projekte u sličnim sektorima ili sličnih značajki, ugovore o javnoj nabavi koji se odnose na slične usluge ili prethodna ulaganja slične prirode, procjene učinka koje provodi vlada, akademske studije i druge referentne dokumente međunarodnih organizacija, primjerice o sektorskim potrebama za ulaganjima. Na temelju dostavljene dokumentacije, metodologije za izračun troškova većine mjera iz plana smatraju se pouzdanima i dovoljan su razlog za pozitivnu ocjenu njihove opravdanosti i uvjerljivosti. Međutim, podaci kojima su potkrijepljene metodologije mogli bi u nekim slučajevima biti detaljniji i pružiti sveobuhvatnije podatke o troškovima, posebno u pogledu nekih horizontalnih programa ulaganja. Konačno, procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost u skladu su s načelom troškovne učinkovitosti i razmjerni očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

Zaštita financijskih interesa Unije

(41) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (j) i kriterijem 2.10. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 aranžmani predloženi u planu za oporavak i otpornost i dodatne mjere iz ove Odluke prikladni su (ocjena A) za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje na temelju te uredbe i očekuje se da će se aranžmanima djelotvorno izbjeći dvostruko financiranje sredstvima na temelju te uredbe i drugih programa Unije. Time se ne dovodi u pitanje primjena drugih instrumenata i alata za promicanje i jačanje usklađenosti s pravom Unije, među ostalim za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje korupcije, prijevara i sukoba interesa te za zaštitu proračuna Unije u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća[5].

---

[4] Uredba (EU) br. 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. veljače 2021. o uspostavi Instrumenta za tehničku potporu (SL L 57, 18.2.2021., str. 1).

[5] Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1).

(42) U planu se na odgovarajući način opisuje sustav za njegovu provedbu, kontrolu i reviziju. Sustav kontrole i revizije temelji se na pouzdanim postupcima i strukturama. Dio te strukture uspostavljen je nedavno. Ukupnu odgovornost za provedbu plana trebalo bi imati Ministarstvo financija, dok bi za operativne i administrativne aspekte plana trebala biti zadužena druga ministarstva. Ministarstvu financija podršku bi trebalo pružati Tehničko tajništvo zaduženo za praćenje provedbe plana. Podjela zadaća između Ministarstva financija i drugih resornih ministarstava jasna je i njihove su uloge i odgovornosti primjereno razgraničene. U ključnu etapu trebalo bi uključiti zahtjev o stupanju na snagu nacionalnog zakona kojim se utvrđuju zakonske ovlasti tijela uključenih u koordinaciju, praćenje, kontrolu i reviziju provedbe finskog plana za oporavak i otpornost. Ta ključna etapa trebala bi se ostvariti prije podnošenja prvog zahtjeva za plaćanje Komisiji.

(43) Ministarstvo financija trebalo bi osigurati izvršavanje obveza kontrole i revizije koje proizlaze iz Uredbe (EU) 2021/241. Funkcija kontrole i revizije uključuje jasno i primjereno razdvajanje zadaća unutar Ministarstva. Akteri odgovorni za kontrole trebaju imati pravne ovlasti i administrativne kapacitete za izvršavanje svojih predviđenih uloga i zadaća. Općenito, sustav kontrole i drugi relevantni aranžmani, uključujući uspostavu novog repozitorijskog sustava za prikupljanje, pohranu i stavljanje na raspolaganje podataka o krajnjim primateljima, ocijenjeni su prikladnima za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje korupcije, prijevara, sukoba interesa pri upotrebi sredstava u okviru Instrumenta i izbjegavanje dvostrukog financiranja s drugim programima Unije.

(44) Ključnom etapom trebalo bi osigurati uspostavu i operativnost repozitorijskog sustava za praćenje provedbe plana prije podnošenja prvog zahtjeva za plaćanje Komisiji. Sustav bi trebao uključivati barem sljedeće funkcionalnosti: (a) prikupljanje podataka i praćenje ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti; (b) prikupljanje i pohranjivanje podataka propisanih člankom 22. stavkom 2. točkom (d) Uredbe (EU) 2021/241 te osiguravanje pristupa tim podacima. Trebalo bi izraditi posebno izvješće o reviziji sustava kako bi se potvrdile funkcionalnosti repozitorijskog sustava.

Koherentnost plana za oporavak i otpornost

(45) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (k) i kriterijem 2.11. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri (ocjena A) sadržava mjere za provedbu reformi i projekata javnih ulaganja koje čine koherentna djelovanja.

(46) Plan za oporavak i otpornost Finske predstavlja sveobuhvatan i koherentan paket reformi i ulaganja. Mjere u okviru komponenata međusobno se nadopunjuju, a sve komponente sadržavaju uravnotežene reforme i ulaganja. Nadalje, veza između reformi i ulaganja dobro je utvrđena, a učinci mjera međusobno se jačaju i dopunjuju te pridonose savladavanju utvrđenih izazova. Mjere su u skladu s relevantnim nacionalnim okvirima politike i strategijama, kao što su vladin program i Nacionalni energetski i klimatski plan. Mjere predložene u okviru komponenti nisu proturječne niti narušavaju djelotvornost drugih mjera, a nisu utvrđene ni nedosljednosti ni proturječnosti među različitim komponentama.

Ravnopravnost

(47) Plan sadržava niz mjera za koje se očekuje da će doprinijeti svladavanju izazova u području rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti za sve. Među njima su reforme tržišta rada i zapošljavanja usmjerene na bolju integraciju usluga koje su svima

dostupne i pristupačne i kojima se odgovara na potrebe skupina u nepovoljnom položaju, uključujući osobe s djelomičnom radnom sposobnošću, osobe koje se teško zapošljavaju i migrante. Predviđene su i mjere za ranjive skupine u kontekstu reforme sustava socijalne i zdravstvene skrbi. Očekuje se da će mjere koje se odnose na djelomični radni kapacitet, posebno mjere za potporu mentalnoj dobrobiti, pridonijeti rodnoj ravnopravnosti. Drugim mjerama, uključujući bržu digitalizaciju i poboljšanje regionalne dostupnosti brzih širokopojasnih veza, nastoji se olakšati rad neovisan o lokaciji, čime se ženama i muškarcima olakšava usklađivanje poslovnog i obiteljskog života.

Samoprocjena sigurnosti

(48) Kad je riječ o ulaganjima u infrastrukturu za povezivost, razvojna okruženja za 6G, umjetnu inteligenciju i kvantno računalstvo te ulaganja u vježbe i osposobljavanje u području kibersigurnosti, u planu se, u skladu s člankom 18. stavkom 4. točkom (g) Uredbe (EU) 2021/241, navodi da je za svaki projekt izrađena procjena rizika i plan upravljanja rizikom te da se sigurnosni rizici uzimaju u obzir tijekom cijelog životnog ciklusa projekta. U planu se navodi i da će se osigurati provedba kibersigurnosnih zahtjeva za proizvode i usluge povezane s projektom te da će se prema potrebi upotrebljavati postojeći certifikacijski sustavi. U postupcima javne nabave osigurat će se primjena sigurnosnih zahtjeva te će se, prema potrebi, primjenjivati postupci sigurnosne provjere osoblja i poduzeća. Kad je riječ o ulaganjima u povezivost, u planu se opisuje nacionalni zakonodavni okvir kojim se uzimaju u obzir alati EU-a za sigurne 5G mreže. Na primjer, uređaji koji mogu ugroziti nacionalnu sigurnost ne smiju se upotrebljavati u kritičnim dijelovima komunikacijskih mreža.

Prekogranični i višedržavni projekti

(49) Plan za oporavak i otpornost uključuje mjere kojima se finskim poduzećima omogućuje sudjelovanje u potencijalnim važnim projektima od zajedničkog europskog interesa (IPCEI) u području mikroelektronike i vodika iz obnovljivih izvora. Cilj je ulaganja u istraživanja u području kibersigurnosti stvoriti višejezičnu platformu za razvoj i podučavanje vještina u području kibersigurnosti za upotrebu u svim državama članicama.

Postupak savjetovanja

(50) Kako bi se povećala nacionalna odgovornost za plan, Finska se tijekom pripremne faze plana savjetovala sa širokim krugom dionika i drugim interesnim skupinama. Savjetovanja su provedena u različitim formatima, uključujući regionalna i tematska događanja, kako bi se sudionike informiralo o pripremi plana i prikupila mišljenja dionika o potrebnim prioritetima financiranja i sadržaju plana. Na događanja su bili pozvani brojni dionici, uključujući predstavnike regionalnih vijeća, gradova, socijalnih partnera, industrijskih i poslovnih organizacija, nevladinih organizacija i obrazovnih ustanova.

(51) Kako bi se osiguralo da relevantni subjekti preuzmu odgovornost, ključno je da se u provedbu ulaganja i reformi iz plana za oporavak i otpornost uključe sva relevantna lokalna tijela i dionici, uključujući socijalne partnere.

Pozitivna ocjena

(52) Nakon Komisijine pozitivne ocjene finskog plana za oporavak i otpornost i zaključka da plan u zadovoljavajućoj mjeri ispunjava kriterije za ocjenjivanje utvrđene u Uredbi (EU) 2021/241, u skladu s člankom 20. stavkom 2. i Prilogom V. te uredbe, ovom bi

Odlukom trebalo utvrditi reforme i projekte ulaganja koji su potrebni za provedbu plana, relevantne ključne etape, ciljne vrijednosti i pokazatelje te iznos koji Unija stavlja na raspolaganje za provedbu plana u obliku bespovratne financijske potpore.

Financijski doprinos

(53) Procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost Finske iznose 2 094 687 000 EUR. S obzirom na to da je plan za oporavak i otpornost u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima za ocjenjivanje iz Uredbe (EU) 2021/241, a procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost viši su od maksimalnog financijskog doprinosa raspoloživog za Finsku, financijski doprinos dodijeljen Finskoj za plan za oporavak i otpornost trebao bi biti jednak ukupnom iznosu maksimalnog financijskog doprinosa raspoloživog za Finsku.

(54) U skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241 izračun maksimalnog financijskog doprinosa za Finsku ažurirat će se do 30. lipnja 2022. Stoga bi u skladu s člankom 23. stavkom 1. te uredbe iznos za Finsku koji ne premašuje maksimalni financijski doprinos iz članka 11. stavka 1. točke (a) te uredbe sada trebalo staviti na raspolaganje za pravne obveze do 31. prosinca 2022. Bude li to potrebno nakon ažuriranja maksimalnog financijskog doprinosa, Vijeće bi na prijedlog Komisije trebalo izmijeniti ovu Odluku tako da se bez nepotrebne odgode uključi ažurirani maksimalni financijski doprinos izračunan u skladu s člankom 11. stavkom 2. te uredbe.

(55) Potpora će se financirati zaduživanjem Komisije u ime Unije na temelju članka 5. Odluke Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053[6]. Potpora bi se trebala isplatiti u obrocima nakon što Finska u zadovoljavajućoj mjeri ostvari relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene za provedbu plana za oporavak i otpornost.

(56) Finska je zatražila pretfinanciranje u iznosu od 13 % financijskog doprinosa. Taj bi iznos trebalo staviti na raspolaganje Finskoj ovisno o stupanju na snagu i u skladu sa sporazumom iz članka 23. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/241 („sporazum o financiranju”) .

(57) Ovom se Odlukom ne dovodi u pitanje ishod bilo kojih postupaka koji se odnose na dodjelu sredstava Unije u okviru bilo kojeg programa Unije osim u okviru Mehanizma ili postupaka koji se odnose na narušavanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta koji se mogu poduzeti, posebno u skladu s člancima 107. i 108. Ugovora. Njome se ne poništava zahtjev iz članka 108. Ugovora da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima planirane dodjele državne potpore.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.
Odobrenje ocjene plana

Odobrava se ocjena plana za oporavak i otpornost Finske na temelju kriterija iz članka 19. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/241. Reforme i projekti ulaganja u okviru plana za oporavak i otpornost, aranžmani i vremenski raspored za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost, uključujući relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti, relevantni pokazatelji

[6] SL L 424, 15.12.2020 ., str. 1.

ostvarenja predviđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te aranžmani kojima se Komisiji pruža potpun pristup osnovnim relevantnim podacima utvrđeni su u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.
Financijski doprinos

1. Unija Finskoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos u obliku bespovratne financijske potpore u iznosu od 2 085 341 084 EUR[7]. Iznos od 1 660 743 618 EUR na raspolaganju je za preuzimanje pravnih obveza do 31. prosinca 2022. Ako se ažuriranjem iz članka 11. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241 za Finsku dobije ažurirani maksimalni iznos koji je jednak ili veći od 2 085 341 084 EUR, dodatni iznos od 424 597 466 EUR stavlja se na raspolaganje za preuzimanje pravnih obveza od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023. Ako se ažuriranjem iz članka 11. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241 za Finsku dobije ažurirani maksimalni iznos koji je manji od 2 085 341 084 EUR, razlika između ažuriranog maksimalnog financijskog doprinosa i iznosa od 1 660 743 618 EUR stavlja se na raspolaganje za preuzimanje pravnih obveza u skladu s postupkom utvrđenim u članku 20. stavku 8. Uredbe (EU) 2021/241 od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023.

2. Komisija Finskoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos Unije u obrocima u skladu s Prilogom. Iznos od 271 094 341 EUR stavlja se na raspolaganje kao plaćanje pretfinanciranja, koje je jednako iznosu od 13 % financijskog doprinosa. Komisija pretfinanciranje i obroke može isplatiti u jednoj ili više tranši. Veličina tranši ovisi o raspoloživosti sredstava.

3. Pretfinanciranje se isplaćuje ovisno o stupanju na snagu i u skladu sa sporazumom o financiranju. Iznos pretfinanciranja poravnava se proporcionalnim smanjenjem iznosa obroka za isplatu.

4. Isplata obroka u skladu sa sporazumom o financiranju ovisi o raspoloživim financijskim sredstvima i odluci Komisije, donesenoj u skladu s člankom 24. Uredbe (EU) 2021/241, da je Finska u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u vezi s provedbom plana za oporavak i otpornost. Kako bi ispunila uvjete za plaćanje, Finska ispunjava ključne etape i ciljne vrijednosti najkasnije 31. kolovoza 2026., ovisno o stupanju na snagu pravnih obveza iz stavka 1.

Članak 3.
Adresati

Ova je Odluka upućena Republici Finskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik

[7] Taj iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih Finskoj nakon odbitka njezina proporcionalnog udjela u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunatom u skladu s metodologijom iz članka 11. te uredbe.